

14.9. 2025, 13. neděle po Trojici

Modlitba: Pane Bože,

chtěli bychom ti naslouchat. Zklidnit se, ztišit, otevřít. I proto jsme tady.

Když se zastavíme a ohlédneme, uvědomíme si, co mnohého dobrého jsme dostali, co se povedlo, uzdravilo, napravilo. Za to děkujeme.

Ale taky - někdy se nám zdá, že ve světě je hodně zla, násilí, nemocí. Prosíme o pomoc, věříme, že nás slyšíš. A taky hledáme, jak sami pomoci tam, kde je nouze, bolest, pláč. Prosíme, pomoz. Myslíme na to, že některá zla jsem sami způsobili nebo se nesnažili je odvrátit, nepravit nebo zmírnit. Prosíme, odpusť. Prosíme o odvahu, ochotu i důvtip pomáhat a těšit lépe. Amen.

Čtení: Gn 4,1-7

Píseň: 165 *Temnou, divnou*

Text: Zbav nás od zlého (Mt 6,13b)

Kázání

Ráno, když jsem se chystala psát kázání, otevřela jsem mailovou schránku a začetla se do poděkování z Diakonie za zapojení do akce „naplňte dětem aktovky“. Akce podobná jako potravinová banka nebo Krabice od bot. Vybralo se 120 173 pomůcek a povedlo se obdarovat 15 000 dětí. Mně se to propojilo s prosbou modlitby Páně „zbav nás od zlého“. Postupně budu ohledávat, proč. Zvu vás k tomu.

1. Zlo ve světě je.

Zlo ve světě je. To je fakt, to vidíme, někdy i cítíme. O tom se píše i v Bibli.

Když Ježíš učí své učedníky modlitbu Páně, není jasné, zda je míněno zlo nebo „ten Zlý“ (d'ábel). Možnosti jsou obě.

Ježíš sám zlo zažil. Oboje. Na poušti ho pokoušel d'ábel, pak ho pokouší Petr, aby si zvolil snazší cestu. Volání „ukřižuj“ zní z úst davu, d'ábel se nemusí namáhat.

2. Odkud?

Kde se zlo bere? Stará teologická a filosofická otázka: „odkud zlo?“

Protože jsme jen lidé? Koneční a ohraničení v délce života i v možnostech poznání. Protože svět je nejednoznačný – to, co je dobré pro mě, nemusí být dobré pro tebe!? Roste zlo z lhostejnosti, z lenosti?

I apoštol Pavel se ptá Boha: „Proč jsi mě udělal takto?“ (Ř 9,20) Proč mám právě tuto genetickou výbavu, proč je moje povaha právě taková, proč zrovna já jsem musel vyrůstat v takové rodině, společnosti nebo dějinné etapě?

Žalmista i Ježíš zažívají takové zlo, že volají: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? (Ž 22,2)

Je tu zlo kvůli tomu, že jsme od Boha dostali svobodu?

Platon s Leibnizem říkají, že zlo je nedostatkem dobra. Kant si myslí, že je to výsledek zneužití rozumu. A už starořeční stoikové byli schopni říci zručnost: Všechno zlé je pro něco dobré. (Ne. Není!)

A leckterá náboženství včetně toho našeho židokřesťanského počítají s jakousi postavou, která do dobrého světa přispívá svou alternativní nedobrou setbu.

Otázka „odkud zlo“ nemá odpověď. Prostě nemá!

Bible se na těchto teologických a filosofických spekulacích podílí vlastně jen málo nebo vůbec. Pro ni je zlo faktem, ale faktem, který je v rozporu s Bohem.

I když původ zla zůstává skrytý, neznamená to, že zlo je normální!

3. Co s tím? Co se zlem?

Můžeme zavřít oči a dělat, že zlo není. Pokrčit rameny „nedá se nic dělat“. (je to smutné, civilisté ve válce umírají)

Můžeme zlo bagatelizovat. (pofoukat bolístku se slovy „to nic není... to bude dobré...“)

Můžeme se snažit zlo vymýtit. Z pozice těch dobrých. (podobenství o pleveli mezi pšenicí)

Můžeme aspoň chránit sebe a to své. (nad námi ty drony nelétají) Můžeme rezignovat na rozlišování. (na každém šprochu.... každá strana má trochu pravdy... Pilát se ptá „co je pravda?“)

Můžeme zlo nazývat dobrem a dobro zlem. Izajáš varuje: *Běda těm, kdo říkají zlu dobro a dobro zlo, kdo vydávají tmu za světlo a světlo za tmou, kdo vydávají hořké za sladké a sladké za hořké!* - Iz 5,20)

...asi nás napadají další možnosti a jejich varianty... a tušíme, že řešením nejsou.

Co tedy? Uznat realitu a zlo konfrontovat, napravovat, vzdorovat mu, mírnit ho. A modlit se o sílu k tomu, o moudrost.

4. Zlo je venku i uvnitř.

Zlo je kolem nás, vně. Jsou zlí lidé, zlé poměry, události. Násilí, válka. Chudoba, nemoc, přírodní katastrofy.

Ale zlo je taky ve mně. Zlé srdce. Slabost nebo lenost, která zlu dá prostor. V příběhu o Kainovi a Abelovi Pán Bůh říká Kainovi sinalému hněvem: ⁷ *...Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout.*" (Gen 4:7 CEP)

Hospodin vyzývá Kaina, aby se zastavil, dal si pozor. Hřích, zlo číhá v jeho dveřích, chce se tam uvelebit. Zlo jako chlupaté beztvaré zvíře, které mi sedí na prahu. Dokud je malé, zdá se být neškodné, banální, ještě se proti němu dá něco udělat, ale ono narůstá, roztahuje se, ... A Kain už nad ním ztratí moc.

Ke zlu máme blízko. Rakouský Róm Karl Stojka, vězněný v Osvětimi, řekl: „Nebyl to Hitler, Göring, Goebbels, Himmler a všichni ostatní, kdo mě odvedli a zbili. Ne, byl to švec, soused, mlékař, pošťák...“ Filozofka Hannah Arendtová to pojmenovala jako „banalitu zla“.

Píseň *Say no to the devil* Sváti Karáska připomíná, že zlu je potřeba říct ne. Jinak roste a sílí a vymkne se kontrole. Solženicyn řekl: „Hranice, která odděluje dobro od zla, prochází srdcem každé lidské bytosti.“

5. Modlitba.

Zbav nás od zlého, prosíme. Vysvobod'.

Modlit se k Pánu Bohu „zbav nás od zlého“ je vyznání víry, že on vysvobodit může.

Modlit se „zbav nás od zlého“ je uznání reality, že se mě zlo týká a nechci mu přihlížet, nechci ho v sobě nechat růst.

Modlit se k Pánu Bohu „zbav nás od zlého“ znamená nepřestat toužit po „novém nebi a nové zemi, v nichž bude přebývat spravedlnost“. (2Pt 3,13)

6. Naděje

"Království nebeské je jako hořčičné zrno, které člověk zaseje na svém poli; je sice menší, než všechna semena, ale když vyrostе, je větší, než ostatní byliny a je z něho strom, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích." Pověděl jim i toto podobenství: "Království nebeské je jako kvas, který žena vmísí do tří měric mouky, až se všechno prokvasí." (Mt 13,31-33)

Zlo má sílu, vitalitu, je zákeřné...

Ale je tady naděje. Že Pán Bůh - třeba jako ta žena s trochou kvásku – přichází s mocnou ingrediencí dobra, které prokvasí, nabude, bude se šířit.

Vysvobození od zlého není – zatím – vytažení ze zlého světa úplně ven, pryč, do nebe nebo do ráje. Zatím se (jenom) rozsévají semínka dobra, nebe, vmíchává se kvásek Božího království.

V praxi je to třeba sbírka pro školáky, kteří jdou v září do školy s novým penálem a pastelkami. Protože se našlo dost lidí, kterým nebylo jedno, že některé rodiny jsou chudé.

Není toho úplně málo, co můžeme udělat. Modlíme se a pracujeme ve víře, že proti zlu nestojíme sami.

Ty, Pane, který jsi prošel zlým světem až na kříž, do hrobu a do pekla, jsi byl z hrobu vytažen, vrácen životu. Tomu věříme. K tobě, Bože, který jsi ukázal svou moc i nad smrtí, voláme: zbav nás od zlého. Amen.

Píseň: 756 *Nový den svítá*

Ohlášky

Píseň: 757 *Mír na zemi daruj nám*

Přímlovná modlitba, Otče náš

Poslání: 'Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyt' ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.' ²¹ Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem. (Ř 12,20-21)

Požehnání: Kéž živé a láskyplné ruce, ruce Ježíše Krista, které odstraňují všechno zlo, dávají sílu a stálost všemu dobrému a šíří je skrze každého z nás.

(Evangelická církev Kanaků Nové Kaledonie)

Píseň: 777 *Bud' mojí nadějí*